

представників уряду, політиків, Президента України та іноземних інвесторів з іншого боку. Такі відносини слід розглядати через призму майбутніх перспектив: інтеграційних процесів, економіки, освіти, культури, створення правової та дружньої основи взаємодії, а також укріплення становища Української держави на міжнародному рівні.

Таким чином, такий вид забезпечення виконання зобов'язання як іпотека є досить дієвим. Попит на іпотечне кредитування буде зростати тільки в тому випадку якщо економічна ситуація в країні буде або покращуватись, або ж знаходитись на стабільному рівні. Державі необхідно збільшувати кількість банківських установ що видають іпотеку, для реалізації українськими громадянами принципу альтернативності та диспозитивності. Державним і приватним банківським установам слід зменшити відсоткову ставку, зважаючи на європейську практику, це дозволить збільшити відсоток кредитувань. Також доцільним є створення відповідних програм, в яких банки співпрацюють з забудовниками, для зменшення відсоткової ставки та залученню іноземних інвестицій в нерухомість.

Бібліографічні посилання:

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-І.
2. Закон України «Про іпотеку» Редакція від 25.09.2019, підстава - 112-ІХ.
3. Проблеми розвитку іпотечного ринку в Україні / І.П. Касарева, Г.О. Сукрушева, Н.В. Сарматичка //Вісник НТУ «ХП». – 2013. – № 20(993). – С. 146–154.
4. [Електронний ресурс] <https://www.segodnya.ua/economics/realty/zhile-v-ipoteku-est-li-spros-i-skolko-prihoditsya-pereplachivat-1284930.html>
Прес-конференція на тему «Іпотека після виборів» “Розвиток іпотечного кредитування в Україні в нових політичних умовах”.

Копанєва Дар'я Євгенівна

здобувач вищої освіти

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Андрієвська Людмила Олексіївна

старший викладач кафедри цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ЗАСОБИ КОНТРОЛЮ БАНКІВ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ КРЕДИТІВ ТА КІЛЬКІСТЮ КОШТІВ

Велика частина грошей в економіці будь-якої країни створюється банками, у вигляді банківських депозитів, а саме: цифр, що з'являються на рахунку. Банки створюють нові гроші, коли вони надають кредити. Сьогодні 97% грошей в економіці створюють банки, а лише 3% створюється урядом. Це є електронні депозитні гроші, які з'являються на карті коли людина перевіряє свій баланс в банкоматі. Зараз ці гроші (банківські депозити) складають понад 97% всіх грошей в економіці. Тільки 3% грошей все ще перебувають у тій старомодній формі готівки.

Законодавство яке регулює банківську діяльність та контроль виражається безпосередньо в нормативно-правових актах, зокрема, Законів України: «Про банки і банківську діяльність», «Про споживче кредитування», «Про фінансові

послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», Господарського Кодексу України, Цивільного Кодексу України тощо, а також з підзаконних нормативно-правових актів: постанов Правління Національного Банку України, положень та наказів.

В ст. 347 Господарського Кодексу України вказано:

1. У сфері господарювання можуть використовуватися банківський, комерційний, лізинговий, іпотечний та інші форми кредиту.

2. Кредити, які надаються банками, розрізняються за:

строками користування (короткострокові - до одного року, середньострокові - до трьох років, довгострокові - понад три роки); способом забезпечення; ступенем ризику; методами надання; строками погашення; іншими умовами надання, користування або погашення.

В ст. 348 того ж кодексу вказано:

1. Банк здійснює контроль за виконанням умов кредитного договору, цільовим використанням, своєчасним і повним погашенням позички в порядку, встановленому законодавством.

2. У разі якщо позичальник не виконує своїх зобов'язань, передбачених кредитним договором, банк має право зупинити подальшу видачу кредиту відповідно до договору [1].

Кількість грошей, що циркулюють в економіці, впливає як на мікро, так і на макроекономічні тенденції. На мікрорівні велика пропозиція вільних і легких грошей означає більше особистих витрат. Фізичні особи також мають простіше отримувати: особисті кредити, авто-кредитування або іпотечні кредити.

На макроекономічному рівні кількість грошей, що циркулюють в економіці, впливає на такі речі, як: валовий внутрішній продукт, загальне зростання, процентні ставки та рівень безробіття. Центральні банки, як правило, контролюють кількість грошей в обігу для досягнення економічних цілей і впливають таким чином на монетарну політику. Звісно центральні банки можуть збільшити обсяг грошей в обігу, просто роздрукувавши їх. Вони можуть надрукувати стільки грошей, скільки є необхідним, але існують наслідки таких дій. Друк великої кількості грошей не впливає на обсяг виробництва або рівень виробництва, гроші у такому випадку стають менш цінними, це може викликати інфляцію [2].

Одним з основних методів, що використовуються центральними банками для контролю за кількістю грошей в економіці, є резервна вимога. Як правило, банки зобов'язують депозитарні установи зберігати певну суму коштів у резерві на суму чистих операційних рахунків. При цьому певна кількість зберігається в резерві, і це не входить в загальний оборот грошей. Коли центральний банк хоче більше грошей, що циркулюють в економіці, це може знизити резервні вимоги. Це означає, що банк може видавати більше грошей. Якщо резервні вимоги збільшаться це означає, що банки мають менше грошей для видачі позик і, таким чином, будуть більш схильними до видачі кредитів в майбутньому.

Законодавчо закріплені не тільки види договорі кредитування, а й види кредитних операцій "стандартна" і "під контролем" не можуть належати пільгові кредити - кредити, надані позичальникам на більш сприятливих умовах, ніж

встановлено внутрішніми документами банку, які визначають його кредитну та облікову політику і відповідають законодавству України. При класифікації кредитних операцій за ступенями ризику і віднесення їх до груп, за якими розраховується резерв за факторингом, наданими зобов'язаннями (аваль), виконаними гарантіями та поручительством, враховується строк погашення заборгованості, а саме:

- «стандартна» (заборгованість, за якою строк погашення чи повернення, передбачений договірними умовами (за векселем), ще не настав, або зобов'язання (у тому числі аваль), строк виконання за якими ще не настав);

- «сумнівна» (заборгованість за факторинговими операціями (за основним боргом або черговим платежем) та за виконаними (сплаченими) банком гарантіями і поручительством);

- «безнадійна» (заборгованість за факторинговими операціями (основним боргом або черговим платежем) та за гарантіями і поручительством (у тому числі авалем), виконаними (сплаченими) банком) [5].

Рогожнікова Н.В. зазначає, що для вирішення проблем та поліпшення стану фінансового ринку України та доцільним було б вжити рішучих заходів щодо зниження рівня доларизації вітчизняної економіки, адже підірив довіри до національної грошової одиниці, а, отже, і до банківської системи, функцій на території нашої країни іноземною валютою [6].

Доларизація є проблемою не тільки на національному рівні, а також знаходить свій прояв й на міжнародному рівні, адже існує досить слабкий контроль уряду над пропозицією грошей, внаслідок чого національна валюта постійно знецінюється, тому агенти не бажають тримати активи в національній валюті та оптимізують свої портфелі активів на користь долара. Таким чином йде процес витіснення національної валюти іноземною, який безпосередньо впливає на відсоток кредитування в країні.

Банк з початку надання кредиту до остаточного його погашення здійснює відповідний контроль за дотриманням вимог кредитного договору, можливим нарахуванням відсотків, цільовим використанням наданих коштів та погашенням заборгованості включно. Банки зобов'язані розробити та затвердити за рішенням відповідного органу банку внутрішньобанківське положення про порядок проведення кредитних операцій та методику проведення оцінки фінансового стану позичальника (контрагента банку). В кожному банку наявне своє положення яке регулює відносини між ним та позичальниками відповідно до вимог законодавства. Методика проведення оцінки фінансового стану позичальника (контрагента банку), яка розроблена банком, є невід'ємним додатком до внутрішньобанківського положення банку про кредитування. В затвердженому положенні визначається: умови кредитування, порядок нарахування відсотків за користування кредитними коштами та погашення заборгованості, права та обов'язки сторін, відповідальність сторін, додаткові умови зміни процентної ставки, банківська таємниця та особливі умови. Згідно цих норм банкові установи здійснюють контроль у межах передбачених цими положеннями та національним законодавством.

Отже, банки наділені колом повноважень, які забезпечують способи та методи контролю за фінансовою діяльністю та укладанням різних видів кредитних договорів, тощо. Контролювання за використанням кредитів, обігом коштів є не правом, а обов'язком банку згідно з чинних норм. Необхідно на державному рівні удосконалити законодавство у сфері фінансів, адже багато чинних норм є застарілими, допомогти в цьому може удосконалення норм згідно з міжнародними нормами інших країн, спадкування таким чином їх практики у сфері регулювання фінансів та бюджетних відносин. Необхідним є також стабілізація економіки та банківської системи загалом, а також контроль за використанням кредитних коштів та рефінансування.

Бібліографічні посилання:

1. Господарський кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144) Редакція від 07.02.2019, підстава - 2473-VIII; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>;
2. [Електронний ресурс]: INVESTOPEDIA ACADEMY: <https://www.investopedia.com/articles/investing/053115/how-central-banks-control-supply-money.asp>;
3. ПОСТАНОВА Правління НБУ «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями». Редакція від 27.12.2018, підстава - v0146500-18;
4. [Електронний ресурс]: <https://www.moneyadviceservice.org.uk/en/articles/how-to-reduce-the-cost-of-personal-loans>.
5. Вовк В.Я., Хмеленко О.В. КРЕДИТУВАННЯ І КОНТРОЛЬ навч.посібник. Київ. Знання. 2008 р. 208 с.
6. Рогожнікова Н.В. Аналіз стану та динаміки кредитної діяльності банків України. Науково-практична конференція Черкаського інституту банківської справи Університету банківської справи НБУ. м. Київ. С.180-183

Коптяєва Анастасія Юріївна

здобувач вищої освіти

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Аксютіна Анастасія Володимирівна

старший викладач кафедри

цивільно-правових дисциплін

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ДОГОВІР КОМЕРЦІЙНОЇ КОНЦЕСІЇ

Робота присвячена характеристиці договору комерційної концесії за сучасним цивільним законодавством України. Одним із нових правових інститутів, якому належить особливе місце в системі права, є договір комерційної концесії. Він укладається з метою створення нових господарюючих комплексів, розширення ринку збуту товарів і послуг під маркою правовласника. Метою даного дослідження є визначення особливостей комерційної концесії, аналіз порядку укладання, змісту та істотних умов договору комерційної концесії.

Відповідно до ст. 1115 ЦК України за договором комерційної концесії одна сторона (правоволоділець) зобов'язана надати другій стороні (користувачеві) за плату право користування комплексом належних цій стороні прав із метою виготовлення та (або) продажу певного виду товарів і (або) надання послуг [1]. Виходячи з положень законодавства розуміємо, що комерційна концесія — це